

Oruđe mira

Ciljevi:

- otkriti važnost sakramenta pomirenja i njegov učinak na naš život
- osjetiti Isusov dar koji nam daje kroz sakrament pomirenja za nas osobno i na korist zajednice
- kroz sakrament pomirenja ostvarivati životno potreban unutarnji mir.

Ključni pojmovi:

- mir, praštanje, sakrament ispovijedi, oslobađanje, Revelin

Oblici rada:

- čelni
- pojedinačni
- rad udvoje ili u malim skupinama.

Nastavne metode:

- usmeno izlaganje
- razgovor
- pisano izražavanje
- samostalan rad na tekstu.

Nastavna sredstva i pomagala:

- Biblija
- hamer-papir
- olovke, boje (flomasteri)
- meditativni tekst.

UVODNI DIO (10 – 15 min)

MOLITVENO-MEDITATIVNI POČETAK

Zapjevati pjesmu (prepjevanu molitvu sv. Franje):

*»Bože moj, dopusti mi, aleluja,
mira tvog da budem glas, aleluja...«*

ili

izmoliti molitvu sv. Franje za mir:

Gospodine, učini me oruđem svoga mira:

gdje je mržnja, da donosim ljubav,

gdje je uvreda, da donosim praštanje,

gdje je nesloga, da donosim jedinstvo,

gdje je zabluda, da donosim istinu,

gdje je sumnja, da donosim vjeru,

gdje je očaj, da donosim nadu,

gdje je tama, da donosim svjetlo,

gdje je žalost, da donosim radost!

Gospodine, učini da ne tražim

da me tješe, nego da ja tješim druge;

da ne zahtijevam da me razumiju,

nego da ja razumijem druge;

da ne tražim samo da me ljube,

nego da i ja ljubim druge!

Jer tko se daruje, prima;

tko prašta, bit će mu oprošteno;

i tko umire sebi,

rađa se za vječni život.

MOTIVACIJA I NAJAVA TEME

Voditelj će najaviti današnju temu pomoću ključnih riječi i igre asocijacija o sakramentu pomirenja:

	A	B	C	D
1.	grieh	ispovjedaonica	praštanje	nadoknada
2.	skrušenost	svećenik	u ime Crkve	u obliku molitve
3.	žaljenje	štola	križanje pokornika	u obliku dobrih djela
4.	KAJANJE	ISPOVIJED	ODRJEŠENJE	POKORA

Alternativno, kao motivacija može poslužiti igra »Tabu«. Sudionici se podijele u dvije skupine. Svaka skupina izabire po jednog predstavnika koji treba opisati i objasniti određene pojmove tako da ne izgovori sam pojam koji je »tabu« — zabranjena riječ. Voditelj daje svakom predstavniku ceduljice na kojima su napisane ključne riječi koje treba objasniti. Nitko, osim predstavnika koji objašnjava, ne smije vidjeti ceduljice. Svaki predstavnik objašnjava svojoj skupini. Za svaki pojam skupina ima trideset sekundi za pogađanje. Ako ne pogodi, igra druga skupina i tako redom do kraja. Voditelj mjeri vrijeme, a na ploči se zbrajaju bodovi za pogođene pojmove.

Pojmovi do kojih smo došli govore nam da će tema našeg današnjeg susreta biti sakrament pomirenja. Kako bismo se približili središtu sakramenta pomirenja, poslušat ćemo jedan odlomak iz Matejeva evanđelja.

GLAVNI DIO (40 – 50 min)

OBRADA TEME

Susret s biblijskim tekstom

Odlazeći odande, ugleda Isus čovjeka, zvanog Matej, gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: »Pođi za mnom!« On usta i pođe za njim.

Dok je Isus bio u kući za stolom, gle mnogi carinici i grešnici dođoše za stol s njim i njegovim učenicima. Farizeji, vidjevši to, stanu govoriti: »Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima?«

A on, čuvši to, reče: »Ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni. Hajdete i proučite što znači: Milosrđe mi je milo, a ne žrtva. Ta ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike.« (Mt 9,9–13)

Kratka emocionalna stanka.

Razgovor o tekstu

- Što mislite koja je središnja tema ovog biblijskog odlomka?

Poziv apostola Mateja; Isusova gozba s carinicima i grešnicima; Isusovo prihvaćanje carinika i grešnika; očitovanje Isusova poslanja — spasenja grešnika; Isusova poruka o Božjoj bezuvjetnoj ljubavi...

- Kakvo raspoloženje obično povezujemo sa sakramentom pomirenja (ispovijedi, pokore)?

Više tužno, teško, zbog težine grijeha, zbog mučnosti ispovijedi, zbog žalosti kajanja...

Za razliku od toga vidimo da Isus u središte stavlja **poruku radosti**: ta On je upravo došao spasiti grešnike, one koje su i drugi, a možda i oni sami, već smatrali »otpisanima«, odbačenima, nepopravljivima...

U društvu Isusova vremena većina grijeha bila je vidljiva svima, javna, nije se mogla skriti. Ljudi su odmah bili prokazivani i osuđivani, žigosani zbog svojih grijeha.

Isus i u ovom tekstu, kao i na drugim mjestima evanđelja, svraća pozornost na ono što je u srcu: je li tamo **duboka čežnja za spasenjem i oslobođenjem** u konačnici čežnja za Bogom osloboditeljem ili je **samodostatnost i oholost**, jer mislimo da smo bolji od drugih. U svakom Isusovu susretu s grešnicima dominira radost: prisjetimo se triju usporedbi o izgubljenom sinu, o izgubljenoj ovci i izgubljenoj drahmi iz Evanđelja po Luki ili evanđeoske pripovijesti o susretu Isusa i carinika Zakeja, Isusa i javnih grešnica te Isusove opomene o farizeju i cariniku koji se mole u hramu... U središtu sakramenta pomirenja Božja je milost, Božja ljubav koja nas privlači i poziva, koja nas **praštanjem oslobađa**, ispunja srce radošću i otvara za ljubav prema drugima.

Zadaci za individualni rad

- Što u vama stvara nemir?
- Pokušajte svatko za sebe napisati na papir koje su vaše najdublje čežnje, želje, potrebe.
- Može li sakrament pomirenja pomoći u ostvarenju vaših najdubljih težnji? Kako?

Voditelj skupi i izmiješa ceduljice, a zatim naglas čita što je na njima napisano.

Razgovor udvoje ili utroje

- Pokušajte zajedno razmisliti zašto je mnogim kršćanima, osobito mladima, sakrament pomirenja danas postao težak.
- Razgovarajte o tome koliko je vama ispovijed važna. Pristupate li ispovijedi jer se bojite Božje »kazne« ili tražite susret s Bogom, oprostjenje i mir? Koliko je prisutan osjećaj straha/nelagode dok čekate na ispovijed ili dok izgovarate grijehe? Osjećate li mir nakon sakramenta pomirenja i koliko vam je on važan?

Svaki par ili skupina od troje pisano na hamer-papiru napišu u jednom stupcu teškoće današnjih kršćana sa sakramentom pomirenja, a u drugom stupcu njegove blagodati.

Iznošenje rezultata rada

Svi se plakati pričvrste na ploču ili na zid. Svi sudionici obilaze i čitaju plakate. Kod pojmova ili rečenica koje im se sviđaju stavljaju znak (kvačicu ili smješka).

Razgovor u plenumu

Prođublјivanje teme mođe se voditi pitanjima koja su došla do izrađaja kao problemi sudionika ili sljedećim pitanjima:

- Kako promijeniti perspektivu: umjesto usredotoćenosti na sebe i svoje grijehе staviti u središte traženje Isusa i susreta s njime?
- Koliko se u našoj župnoj zajednici događa da poput farizeja osuđujemo ljude oko sebe zbog njihovih grijehа, rugamo se smatrajući ih manje vrijednima i nedostojnima Isusa?
- Događa li nam se da ne vjerujemo u Bođje opraštenje, nego se i nakon ispovijedi dalje osuđujemo? Zašto je ponekad tako teško sebi oprostiti?
- Kako se ponašamo nakon ispovijedi: nastavljamo po starom ili se zaista trudimo živjeti u miru sa sobom, s Bogom i drugima?

Ako voditelj/voditeljica katehetskog susreta uoči da je sudionicima potrebno iznijeti još neke informacije o sakramentu pomirenja, mođe se poslužiti ključnima iz sljedećih brojeva KKC-a.

KKC — SAKRAMENT OPROŠTENJA

1446 Krist je ustanovio sakrament Pokore za sve grešne članove Crkve, prije svega za one koji nakon Krštenja padnu u teški grijeh i tako izgube kr-snu milost, nanoseći ranu i zajedništvu s Crkvom. Njima sakrament Pokore pruža novu mogućnost obraćenja i ponovnog dobivanja milosti opravda-nja. Zato Oci Crkve predstavljaju ovaj sakrament kao »drugu dasku (spa-sa) nakon brodoloma gubitka milosti«.

1447 Konkretni oblik, kako je Crkva vršila ovu vlast primljenu od Gos-podina, kroz vjekove se mnogo mijenjao. Pomirenje kršćana koji su nakon Krštenja počinili izrazito teške grijeha (npr. idolopoklonstvo, ubojstvo ili preljub) bilo je u prvim stoljećima vezano uz vrlo strogu disciplinu: pokor-nici su za svoje grijeha morali vršiti javnu pokoru, često i kroz više godina, prije nego bi primili pomirenje. Ovom »redu pokornika« (koji se odnosio samo na neke teške grijeha) grešnici su bili rijetko pripušteni, u nekim kra-jevima samo jedan put u životu. U 7. stoljeću irski su misionari, nadahnuti monaškom predajom Istoka, u kontinentalnu Europu donijeli »privatnu« praksu pokore, koja prije samoga pomirenja s Crkvom nije zahtijevala jav-no i dugotrajno vršenje pokorničkih djela. Od tada se sakrament obavlja na tajniji način između pokornika i svećenika. Ova nova praksa predviđa-la je mogućnost ponavljanja te je tako otvorila put učestalijem pristupu ovom sakramentu, dopuštajući da se u isto sakramentalno slavlje uključi oproštenje teških i lakih grijeha. To je, eto, u glavnim crtama oblik pokore u Crkvi sve do naših dana.

1448 U promjenama, što ih je kroz vjekove doživjela disciplina i slavlje ovog sakramenta, raspoznaje se isto temeljno ustrojstvo. Obuhvaća dva jednako bitna elementa; s jedne strane, tu su čini čovjeka koji se djelo-vanjem Duha Svetoga obraća: kajanje, ispovijed i zadovoljština; s druge strane, tu je Božje djelovanje po zahvatu Crkve koja po biskupu i njegovim prezbiterima u ime Isusa Krista daje oproštenje grijeha i određuje način zadovoljštine; ona također moli za grešnika i skupa s njim čini pokoru. Grešnik na taj način biva izliječen i ponovno vraćen u crkveno zajedništvo.

PRODUBLJIVANJE TEME

Čitanje teksta

Gdje ćemo pronaći mir

*Ako uistinu
želimo mijenjati svijet,
krenimo odmah,
i to od sebe.
Mir nije tamo negdje
beskrajno daleko,
već tu, blizu,
unutar nas.
Ispunimo prazninu ljepotom,
naučimo voljeti bližnjega,
pustimo svjetlost
u naše živote
jer naš mir
(a i naš nemir)
stanuje tu,
unutar nas.*

(Željka Tolić Majstorović)

Sliku mira kojom nas Bog želi ispuniti povezat ćemo sa simbolikom tvrđave Revelin.

Tvrđava Revelin

Tvrđava Revelin nalazi se sjeveroistočno od dubrovačkih gradskih zidina, od kojih je odijeljena dubokim jarkom i spojena mostom. Namjena joj je bila obrana Dubrovnika od Turaka.

Povijest

Prvi spomen o potrebi gradnje utvrde na mjestu današnjeg Revelina datira iz 1449. godine, a utvrda se počela graditi 1463. godine. Današnju snagu i izgled duguje zamisli Antonija Ferramolina iz Bergama koji je 1538. godine na dotadašnjoj utvrdi zamislio i sagradio tvrđavu Revelin kao izdvojenu masivnu tvrđavu nepravilnog četverokutnog tlocrta sa sjeveroistočnim oštrim kutem. Gradnja Revelina dovršena je 1551. godine.

Nakon potresa 1667. godine tvrđava postaje upravno središte Dubrovačke Republike i u nju je prenesena državna riznica i riznica katedrale.

Zanimljivost

U vrijeme gradnje tvrđave uveden je propis da svatko tko dolazi u Dubrovnik mora sa sobom donijeti kamen koji je veličinom trebao biti primjeren tjelesnoj građi donositelja.

Prilikom arheoloških istraživanja unutar tvrđave Revelin 1983. – 1986. godine nađeni su brojni ostaci zidova i građevina iz doba prije Revelina, od kojih je najzanimljivija peć vrsnog ljevača zvona i topova Ivana Krstitelja Rabljanina.

Danas se na terasi tvrđave odigravaju predstave Dubrovačkih ljetnih igara, a unutar tvrđave se organiziraju koncerti.

Sagrađen od svakolika kamenja i otpadnog materijala, Revelin je postao čvrstom utvrdom i služio obrani mira. Simbolično, Bog u svojoj bezgraničnoj i bezuvjetnoj ljubavi sve naše grijehе može pretvoriti u čvrstu vezu ljubavi i sklada sa sobom, s Bogom, s našom okolinom... Sakrament opraštanja prilika je za naš radosni susret s bezgraničnom Božjom dobrotom.

Praštanje je uvijek, bez iznimke, putokaz k slobodi.

U plenumu smo spominjali naš negativizam unutar župnih zajednica, upiranje prstom u drukčije. Koliko mi kao zajednica prihvaćamo drukčije, grešnike i obraćenike?

Navesti što to obraćenicima »zamjeramo« te osobna iskustva i primjere ponašanja zajednice prema obraćenicima, posebno pozitivne.

Ispovijed je kao »put povratka Ocu« od kojeg se čovjek grijehom udaljio, ali bez podrške zajednice teško je na tom putu ostati. Odbačeni i usamljeni na tom putu traže »alternativu« (odlazak u druge zajednice, odustajanje od promjene, odbijanje sakramenata...). Na koje sve načine možemo pomoći subraći da ostanu na pravom putu?

ZAKLJUČNI DIO (10 min)

SINTEZA

Sakramenti označavaju duboki, istinski susret čovjeka i Boga u Isusu Kristu. U pomirenju nas još više ojačava djelotvorna snaga Duha Svetoga. Bog nam se, dakle, neprestano daje želeći da postanemo što sličniji njemu — pravoj Istini.

Voditelj će potaknuti mlade da u tišini pohrane u svoje srce:

- Bog me voli i želi me sretnog, ostvarenog i u miru sa sobom i s drugima.
- Mir nije samo odsutnost rata i fizičkog nasilja. Mir je u dubini našeg srca i to nije nedostižno i neostvarivo. Mir je čista misao i čisto srce, odsutnost mržnje, zavisti i ljubomore koja nas izjeda.
- Mir je spremnost na pomaganje drugima bez ljutnje i razočaranja ako nam nisu zahvalili ili istom mjerom uzvratili.
- Mir je odsutnost osuđivanja sebe i drugih. *»Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen.« (Iv 8,7)*

MOLITVENI ZAVRŠETAK

Psalam 130 — Pouzdanje u Boga
Hodočasnička pjesma.

*Iz dubine, Jahve, vapijem tebi:
Gospodine, čuj glas moj!
Neka pazi uho tvoje
na glas moga vapaja!
Ako se, Jahve, grijeha budeš spominjao,
Gospodine, tko će opstati?
Al' u tebi je praštanje,
Da bi te se bojali.
U Jahvu ja se uzdam,
duša se moja u njegovu uzda riječ.
Duša moja čeka Gospodina
više no zoru straža noćna;
više no zoru straža noćna
nek Izrael čeka Jahvu.
Jer je u Jahve milosrđe
I obilno je u njega otkupljenje;
on će otkupiti Izraela
od svih grijeha njegovih.*

Na kraju susreta voditelj/voditeljica može reći riječ—dvije o značenju masline kao najčešćeg simbola mira. U antičkoj Grčkoj masline su bile toliko važne da je po Solonovu zakoniku bilo zabranjeno posjeći više od dva stabla godišnje po masliniku, a svatko tko se ogлуši na to ili bez razloga uništi stablo mogao je biti kažnjen oduzimanjem imovine, protjeran ili čak i osuđen na smrt. Maslina je oduvijek bila cijenjena i često je simbolizirala zdravlje i bogastvo. U Bibliji je golubica koja se nakon potopa vratila na Noinu arku u kljunu nosila maslinovu grančicu kao simbol pomirenja Boga i ljudi.

Zatim može sudionicima podijeliti na izvlačenje ceduljice s citatima o miru.

- *»Nitko ti ne može donijeti mir osim tebe samoga.«*
(Benjamin Franklin)
- *»Ne možeš pronaći mir tako što ćeš izbjegavati život.«*
(Baruh Spinoza)
- *»Potraga za mirom počinje u domu, u školi i na poslu.«*
(H. L. Mencken)
- *»Nije dovoljno samo govoriti o miru — čovjek mora vjerovati u njega. I nije dovoljno samo vjerovati u njega — čovjek mora raditi za njega.«*
(Nelson Mandela)
- *»Najsretniji je, bio kralj ili seljak, tko pronađe mir u svojoj kući.«*
(Goethe)
- *»Slatko je već i ime mir.«* (*Dulce enim entiam nomen est pacis*)
(latinska poslovice)

